

**Česká školní inspekce
Pardubický inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIE-1238/18-E

Název	Základní škola Borová
Sídlo	569 82 Borová 111
E-mail	zs.borova@seznam.cz
IČ	60121602
Identifikátor	600100651
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Hana Chadimová
Zřizovatel	obec Borová
Místo inspekční činnosti	569 82 Borová 111
Termín inspekční činnosti	15. – 17. 10. 2018

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů včetně zjišťování a hodnocení naplňování školních vzdělávacích programů a jejich souladu s právními předpisy.

Charakteristika

Základní škola Borová (dále škola) vykonává činnost základní školy a školní družiny v souladu se zápisem v rejstříku škol a školských zařízení.

Od poslední inspekční činnosti v roce 2014 se počet žáků téměř nezměnil. Škola vzdělává každoročně okolo 50 žáků prvního stupně základní školy (kapacita školy je stanovena na počet 75 žáků). V době inspekční činnosti se ve čtyřech třídách vzdělávalo celkem 51 žáků. Žáci 3., 4. a 5. ročníku jsou vyučováni samostatně. Žáci 1. a 2. ročníku tvoří jeden třídní kolektiv. Téměř všichni žáci jsou místní, pouze pět žáků do školy dojíždí z okolních obcí (Oldřiš a Sádek).

Výuka je vedena podle Školního vzdělávacího programu pro základní vzdělávání s účinností od 1. 9. 2017 (dále ŠVP ZV).

Jedno oddělení školní družiny (kapacita 30 účastníků) postačuje potřebám školy, zákonným zástupcům žáků je v případě zájmu o přijetí jejich dítěte do školní družiny vždy vyhověno. Zájmové vzdělávání probíhá podle Školního vzdělávacího programu školní družiny, platného od 1. 9. 2017.

Stravování žáků a zaměstnanců je zajištěno ve školní jídelně mateřské školy, která sídlí v těsné blízkosti školy.

Hodnocení podmínek vzdělávání

ŠVP ZV je dokumentem realizovatelným vzhledem k podmínkám, ve kterých se vzdělávací proces uskutečňuje. Z disponibilní dotace vyučovacích hodin byla v učebním plánu výrazně posílena výuka českého jazyka a matematiky. V rámci tělesné výchovy je každoročně uskutečňována výuka plavání všech žáků školy (doprava hrazena z projektové činnosti). Škola evidovala ke dni inspekční činnosti tři žáky se speciálními vzdělávacími potřebami. Kromě jednoho zpracovaného IVP je v rámci poskytovaných podpůrných opatření zajištěna u některých žáků pedagogická intervence (jedna hodina týdně) a činnost asistenta pedagoga, která výrazně zlepšuje postavení žáka v kolektivu a napomáhá zvýšení kvality jeho vzdělávání.

Ve škole pracují zájmové kroužky, vedené vyučujícími - aerobic, přírodovědný kroužek, angličtina pro žáky 1. a 2. ročníku. Další nabízené aktivity jsou uskutečňovány ve spolupráci se Střediskem volného času pro zájmové vzdělávání MOZAIKA v Poličce (keramika), sportovní vyžití žáků je personálně zajištěno TJ Sokol Borová. Odpolední zájmové vzdělávání žáků rozvíjí jejich nadání, zájmy a záliby, působí v roli nespecifické preventivní péče před rizikovými projevy chování.

Škola má pod vedením ředitelky, která je ve funkci od školního roku 2007/2008, reálnou koncepci fungování a rozvoje. Hlavním cílem je nabídnout žákům, respektive jejich rodičům, kvalitní vzdělávání se zajímavými aktivitami, aby byl o tuto školu trvalý zájem a nebyla ohrožena její existence. Zaměření školy je mj. přírodovědné včetně ekologického působení na žáky, zdroje aktivit nabízí blízké i vzdálenější okolí školy. Další prioritou je rozvoj sociální gramotnosti žáků a budování příznivého sociálního klimatu a rovněž péče o žáky se SVP. Specializované činnosti (výchovné poradenství, prevence rizikového chování) vykonává ředitelka školy bez příslušného studia. K efektivnějšímu fungování školy by přispělo delegování některých kompetencí a povinností na členy pedagogického sboru i vzhledem k nadstandardní přímé vyučovací povinnosti ředitelky. Tímto stavem je omezena kontrolní činnost ředitelky a místy negativně ovlivněna formální i obsahová úroveň některých dokumentů.

Ve škole jsou nastavena pravidla a mechanismy k organizování vlastní činnosti školy (školní řád a další vnitřní předpisy). Aktivity školy jsou plánované, ředitelka sestavuje roční plán práce, který zpracovává do čtvrtletních celků. Vzhledem k velikosti školy je

informační systém založen zejména na osobním kontaktu pedagogických pracovníků. Důležité pokyny a informace ředitelka vyvěšuje ve sborovně. Záznamy z pedagogických rad a pracovních porad vypovídají o aktuálním řešení organizačních a pedagogických záležitostí vzdělávacího procesu a chodu školy.

Vzdělávání aktuálně zajišťuje šest pedagogických pracovníků - ředitelka a tři vyučující, asistentka pedagoga (speciální pedagožka) a vychovatelka školní družiny. Všichni splňují podmínku odborné kvalifikace. V době předchozí inspekční činnosti v roce 2014 byla odborně kvalifikovaná pouze ředitelka školy a jedna vyučující, během uplynulé doby se jí podařilo vybudovat pedagogický sbor plně odborně kvalifikovaný. Další vzdělávání pedagogických pracovníků probíhá v souladu s potřebami školy a individuálními zájmy vyučujících se dále vzdělávat v oblastech, které jsou jim profesně blízké. Nové poznatky a dovednosti jsou pedagogickými pracovníci s různou intenzitou aplikovány do vzdělávacího procesu a postupně zvyšují jeho úroveň.

Za vydatné podpory zřizovatele se daří zkvalitňovat materiální podmínky vzdělávání. V posledním období byl vybudován chodník před školou, venkovní posezení, pořízeny stojany na kola, instalováno zabezpečovací zařízení, namontovány okenní žaluzie, nakoupeny počítače, interaktivní tabule a učební pomůcky. Vnitřní prostory školní budovy působí esteticky, jsou využívána výtvarná a rukodělná díla žáků, je udržována čistota prostředí. Oddělení školní družiny má k dispozici prostornou třídu účelně vybavenou pro relaxační, herní, tvořivé i naučné aktivity.

Kromě běžných zdrojů (ze státního rozpočtu a od zřizovatele) škola využívá finanční prostředky z evropských fondů, rozvojových programů a v menší míře sponzorských darů. Je zapojena do projektu v rámci výzvy „Podpora škol“ formou projektů zjednodušeného vykazování – Šablony pro MŠ a ZŠ I. Projekt s názvem „Škola“.

Škola se zabývá problematikou úrazovosti žáků, žáci jsou průběžně poučováni o zásadách bezpečného chování a prevenci úrazovosti. Četnost úrazů není vysoká, převažují drobnější úrazy v hodinách tělesné výchovy, na chodbách a při hře, zejména způsobené neobratností či neopatrností žáků.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Vzdělávací proces odpovídal cílům stanoveným ŠVP ZV. Vyučovací hodiny byly v převážné většině metodicky i organizačně velmi dobře vedené, zpravidla docházelo k respektování vzdělávacích potřeb žáků. Vyučování probíhalo v příjemné pracovní atmosféře, interakce žák – učitel se vyznačovala prvky vstřícnosti a respektu. Pozornost a zájem žáků se učitelkám dařilo získávat v průběhu hodin zejména vhodnou volbou metod a forem práce v rámci činnostního učení, střídáním aktivit, včetně např. didaktických her, pantomimy, motivační písničky i relaxačních cvičení. Často byla výuka situována do zadní části tříd vybavené kobercem. Žákům byl umožněn pohyb po třídě, změna polohy přispívala k vyšší aktivitě žáků, s větším elánem se účastnili navozené činnosti. Zejména v hodinách hudební výchovy se vyučujícím podařilo zvolit zajímavé metody a formy práce, které vedly ke spontánnímu zapojení a radostnému prožitku žáků. Při práci s texty byli žáci obvykle vedeni k porozumění obsahu, k třídění získaných poznatků i vyvozování a formulování hlavních myšlenek. Přirozenou cestou docházelo k rozvoji čtenářské gramotnosti, zejména v hodinách českého jazyka. Ve vzdělávacím procesu byly účelně využívány názorné didaktické pomůcky, poslech, interaktivní tabule však byla využita zřídka. Místy byla zařazena ukázka propojení nových poznatků s praktickým životem. Žáky mezipředmětové souvislosti zajímaly, což vedlo k aktivizaci a motivaci k další práci

a k jejich zvědavým otázkám. Učitelky žákům nabízely aktivity podporující rozvoj zejména komunikačních a sociálních kompetencí. Žákům s pomalejším pracovním tempem a nižšími schopnostmi a žákům se SVP poskytovaly individuální podporu, místy uplatnily diferenciaci učiva. Efektivně probíhala spolupráce vyučující a asistentky pedagoga ve vzdělávání žákyně se SVP, podpůrná opatření vycházela z jejích aktuálních potřeb ve vzdělávacím procesu. Velmi náročným se jevílo vedení žáků 1. a 2. ročníku v jedné třídě. Učitelka s vynaloženým úsilím zvládala obtížnou přímou práci se žáky jednoho ročníku i zadání a kontrolu samostatné práce ostatních žáků. Vysoké míry efektivity výuky (zejména žáků 1. ročníku) však tímto organizačním uspořádáním nebylo možné v plné míře dosáhnout.

Posouzení práce žáků prováděné v průběhu hodin bylo obvykle pozitivní, mělo zejména slovní formu a vedlo k povzbuzení žáků do další činnosti. Sebehodnocení či vzájemné hodnocení žáků bylo využito zcela ojediněle, pro vyučující je tato oblast výraznou příležitostí ke zlepšení vzdělávacího procesu. Pro závěrečné shrnutí, zopakování důležitých nových poznatků a zhodnocení většinou nezbýval dostatečný prostor. Pokud bylo shrnutí realizováno, tak zpravidla na malém časovém prostoru.

Aktivity, zahrnující prvky environmentální výchovy, přispívají k rozvoji kladných postojů k životnímu prostředí. Poznávací a naučné výlety do přírody pěšky, na kole nebo na běžkách upevňují sounáležitost žáků s přírodou. Návštěvy záchrané stanice Pasíčka, ekocentra Skřítek a školní projektové akce zaměřené přírodovědným směrem tvoří nedílnou součást vzdělávacího procesu.

Zájmové vzdělávání navazuje na ŠVP ZV. Činnost školní družiny zahrnovala nabídku pestrých činností. Přínosem pro zklidnění a relaxaci žáků v době po obědě se stalo pravidelné čtení zajímavých příběhů zkušenou vychovatelkou. Žáci dále měli možnost výběru od relaxačních aktivit až po činnosti poznávací, prohlubující jejich dosavadní znalosti, dovednosti a pozitivní návyky. Důraz byl kladen na svobodnou volbu žáků ve výběru spontánních činností. Cíleně docházelo zejména k rozvoji komunikativních dovedností, pozornost je věnována budování a rozvíjení vlídného sociálního klimatu a sounáležitosti žáků se školním prostředím. Často byla činnost situována do venkovního prostředí (zahradu, hřiště, les), nebo do tělocvičny místní TJ Sokol, podporující fyzickou zdatnost žáků.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Málopočetné třídní kolektivy, individuální přístup vyučujících k žákům a vstřícné školní prostředí přispívají k velmi dobrým výsledkům ve vzdělávání. Výkony žáků jsou průběžně monitorovány a znalosti a dovednosti vyučujícími ověřovány. Ke zjišťování pokroku jednotlivých žáků přispívá průběžné motivační slovní hodnocení a vedená žákovská portfolia. Čtvrtletně jsou vyhodnocovány výsledky vzdělávání na úrovni jednotlivých ročníků. Celkové hodnocení na vysvědčení ukazuje v posledním uzavřeném klasifikačním období (2. pololetí školního roku 2017/2018) velmi dobrou úroveň žákovských kompetencí. S vyznamenáním prospělo 43 žáků, prospělo 9 žáků, žádný žák neprospěl. Všichni žáci byli motivačně hodnoceni ve výchovných předmětech klasifikačním stupněm jedna. Neomluvené hodiny se v minulém školním roce nevyskytly. Míra úspěšnosti žáků jednoznačně souvisí s pozitivní, bezpečnou atmosférou školy. Žáci se zpravidla bez ostychu zapojují do výuky, neobávají se odmítnutí v případě žádosti o pomoc a podporu. Systém prevence školní neúspěšnosti založený na partnerském vztahu a vnitřní motivaci žáků je účinný a funkční. Pozitivní bilance hodnocení chování (žádná výchovná opatření) odráží účinný důraz na osvojení žákovských sociálních dovedností a morálních

hodnot. Na druhé straně bylo doporučeno udělovat podle zásluh pochvaly za mimořádné úspěchy ve vzdělávání a vzornou reprezentaci jako další motivační složku v hodnocení.

Zákonní zástupci jsou o výsledcích vzdělávání svých dětí průběžně informováni prostřednictvím třídních schůzek, žákovských knížek i během osobních návštěv školy. Jsou nabízena konzultační odpoledne a rodiče jsou zváni do školy na pořádané aktivity.

Škola se prozatím zapojila do celorepublikových projektů *Ovoce do škol* a *Mléko do škol*. Další projekty (např. *Zdravé zuby*, *Práva dětí*) by obohatily vzdělávací proces a vedly by žáky k jejich dalšímu všestrannému rozvoji.

Škola je otevřeným subjektem, úzce spolupracujícím se zřizovatelem, místními organizacemi a spolky (Sbor dobrovolných hasičů, TJ Sokol Borová, Český červený kříž a další), firmami, státními institucemi a dalšími. Často jsou připravovány společné veřejné akce (např. dětský karneval, výstavy, oslava výročí, projektové tematické dny, dětský den, sportovní akce). Škola rozvíjí partnerství s nedalekými základními školami i s místní mateřskou školou v rámci přípravy budoucích žáků školy. Spolupráce se školskými poradenskými pracovišti je v rámci společného vzdělávání intenzivní.

Závěry

Vývoj školy

- naplněnost školy se stabilizovala (každoročně cca 50 žáků),
- spoluprací školy se zřizovatelem došlo ke zlepšení materiálních podmínek školy,
- zřizovatel podporuje existenci školy pravidelným udělováním výjimky z nejnižšího počtu žáků a finančním příspěvkem na mzdové prostředky,
- všichni členové pedagogického sboru jsou odborně kvalifikovaní.

Silné stránky

- příjemné a podnětné prostředí školy, pozitivní atmosféra a vzájemné vztahy mezi pedagogy školy a pedagogy a žáky, pozitivně ovlivňující průběh vzdělávacího procesu,
- účelná podpora rozvoje klíčových kompetencí a funkčních gramotností realizací školních projektových činností,
- úspěšné vedení žáků k ekologickému cítění a sepětí s přírodou,
- obohacování činnosti základní školy aktivitami zájmového vzdělávání školní družiny, zájmových kroužků a jednorázových školních akcí.

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- nízká míra delegování povinností a kompetencí na členy pedagogického sboru, zejména v oblasti specializovaných činností, která má omezující vliv na funkčnost kontrolního systému ředitelky školy,
- nižší formální i obsahová úroveň některých dokumentů školy (chybná terminologie, datové nesrovnalosti apod.),
- nízká míra zařazování vzájemného hodnocení či sebehodnocení žáků v závěru hodin, které by rozvíjelo u žáků náhled na své vzdělávací schopnosti a dovednosti,

- absence udělování pochval pro posílení žákova pozitivního sebehodnocení a motivace k dalšímu vzdělávání.

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- snížit přímou pedagogickou činnost ředitelky školy,
- ve větší míře delegovat povinnosti a kompetence na členy pedagogického sboru,
- zvýšit úroveň dokumentace školy,
- zajistit výuku žáků 1. ročníku jako samostatného třídního kolektivu,
- udělovat pochvaly žákům za mimořádné školní úspěchy a výbornou reprezentaci školy,
- více se zapojit do celorepublikových projektů,
- doplnit vzdělání učitelů v oblasti specializovaných činností (výchovné poradenství, prevence rizikového chování).

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá ředitelce školy ve lhůtě do 30 dnů přijmout adekvátní opatření k prevenci nedostatků zjištěných při inspekční činnosti a ve stejné lhůtě písemně informovat Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření.

Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Pardubický inspektorát, Sukova třída 1556, 530 02 Pardubice, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.e@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Výpis z rejstříku škol a školských zařízení, tisk ze dne 12. 10. 2018
2. Zřizovací listina, čj. 554/2005, ze dne 19. 10. 2005
3. Potvrzení ve funkci ředitelky školy ze dne 31. 7. 2018
4. Udělení výjimky z nejnižšího počtu žáků na školní rok 2018/2019
5. Koncepce rozvoje Základní školy Borová na období 2016 – 2020 ze dne 28. 8. 2016
6. Plán práce na školní rok 2017/2018, I. – IV. čtvrtletí
7. Záznamy z pedagogických rad, školní roky 2017/2018, 2018/2019
8. Rozhodnutí ředitelky ve správním řízení, školní roky 2017/2018, 2018/2019
9. Školní řád s platností od 1. 9. 2018
10. Vnitřní řád školní družiny s platností od 1. 9. 2018
11. Seznámení žáků se školním řádem, s vnitřním řádem školní družiny a poučení žáků o zásadách bezpečného chování včetně podpisů všech žáků, září 2018
12. Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání s účinností od 1. 9. 2017
13. Školní vzdělávací program školní družiny s účinností od 1. 9. 2017
14. Evidence žáků - školní matrika, školní roky 2017/2018, 2018/2019
15. Rozvrhy hodin jednotlivých tříd a učitelů, školní roky 2017/2018, 2018/2019
16. Třídní knihy, školní roky 2017/2018, 2018/2019

17. Přehledy výchovně vzdělávací práce školní družiny, zápisní lístky, školní roky 2017/2018, 2018/2019
18. Dokumentace k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví žáků včetně knihy úrazů, školní roky 2017/2018, 2018/2019
19. Dokumentace žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, školní rok 2017/2018, 2018/2019
20. Personální dokumentace pedagogických pracovníků včetně dalšího vzdělávání, školní roky 2017/2018, 2018/2019
21. Preventivní program, školní rok 2018/2019
22. Záznamy z kontrolní a hospitační činnosti, školní rok 2017/2018
23. Zápisy z třídních schůzek, školní roky 2017/2018, 2018/2019
24. Výroční zpráva o činnosti školy, školní rok 2017/2018
25. Inspekční zpráva, čj. ČŠIE-498/14-E

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu Česká školní inspekce, Pardubický inspektorát, Sukova třída 1556, 530 02 Pardubice, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.e@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Eva Škodová, školní inspektorka,
vedoucí inspekčního týmu

Mgr. Eva Škodová v. r.

Bc. Eva Nováková, kontrolní pracovnice

Bc. Eva Nováková v. r.

V Pardubicích 14. 11. 2018

Datum a podpis ředitelky školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Mgr. Hana Chadimová, ředitelka školy

Mgr. Hana Chadimová v. r.

V Borové 15. 11. 2018